

Kiezen voor vrije keuze

*Met het verhaal over het
ontstaan van de Akaija –
het symbool voor liefde en
keuzevrijheid*

Wim Roskam

Uitgeverij Akasha

INHOUD

Voorwoord door Loes van Loon	9
Voortekenen	11
Vermoeidheid	15
De eenzame weg	21
May it be	32
“Ik ben ziek hoor!”	38
When darkness falls	42
Het pad wordt smaller	47
Stille nacht... heilige nacht	51
Lopen in de nacht	56
Wat brengt de toekomst?	60
Amà	65
De vloek	71
“Je hebt het toch maar wel uitgesproken!”	75
You walk a lonely road	81
Een overwinning?	84
Accepteren	89
Voorjaar	94
Een lange weg	96
De nederlaag	102
Voor mijn aller-, allerliefste vriendje	111
Mediumschap	123
Vrijheid...	135

Les 1	141
Rituelen	146
Your friend is close by your side	150
Iets tegen de pijn	156
Het is licht	161
Ring, ring Nasja	170
De vijfde dag	175
Genezing van de ziel	179
Eén druppel water	189
De beweging van de kosmos	192
Into the West	205
Littekens van de ziel	211
De witte roos	218
One ring... to be one	233
Veranderingen	252
Akaija	265
Je verliest me nooit	276
Dank jullie wel...	283

In het begin van het nieuwe jaar kwam de uitslag. Zoals verwacht was er inderdaad een tumor geconstateerd die weliswaar niet erg groot was, maar helaas precies op de verkeerde plek zat: net op het overgangswefsel tussen baarmoederhals en vagina. Het voorstel van de oncoloog was dat Linda zich zou laten bestralen. Hij stelde voor dat Linda voor een second opinion naar Amsterdam zou gaan. We moesten dan wel zelf de map met foto's en rapporten meenemen.

De specialisten in het AMC die ons te woord stonden, namen de map met onderzoeksgegevens in ontvangst, maar legden die meteen terzijde met de woorden dat ze die niet nodig hadden. Hij en zijn collega zouden Linda inwendig onderzoeken en daarbij afgaan op hun gevoelige vingers in plaats te kijken zoals gebruikelijk. Dat was veel nauwkeuriger, vertelden ze. Ik moest verbaasd denken aan de Tibetaanse arts die met de polsdiagnose ook op zijn gevoelige vingers afging. Al na enkele minuten kwamen ze tot de conclusie dat er geopereerd moest worden. Bestraling alleen had geen zin, zeiden ze.

De operatie die ze voorstelden, was zeer ingrijpend. Er bestond een kleine kans op blijvende invaliditeit en een grote kans op verminderde controle over de blaas- en darmfuncties. De ziekenhuisopname zou zo'n zes weken duren en de revalidatietijd was naar verwachting een jaar. Bovendien, afhankelijk van wat ze vonden, zou er achteraf wellicht nog bestraling nodig zijn, met als mogelijk gevolg 'een buik die zou aanvoelen als beton'. De specialist stelde voor dat we direct naar de afsprakenbalie zouden gaan om de operatie in te plannen. Maar hier gebeurde iets vreemds.

Dit onderzoek was toch een 'second opinion'? Met andere woorden: na dit onderzoek zouden we toch terug naar Apeldoorn gaan en dan van de gynaecoloog in Apeldoorn horen wat de beste optie was? Tenslotte was hun diagnose exact hetzelfde, alleen hun behandelplan was anders. Ik zei dat tegen hen, maar ze vertelden ons dat zij de behandeling nu

overnamen en dat het geen zin had om dan eerst nog met Apeldoorn te gaan overleggen.

Dat overviel ons en ik vroeg of we hier nog even over mochten nadenken, maar de reactie was: “Waarom zou je dat doen? Hier moet geopereerd worden. Het is een grote operatie en we gaan niet kort door de bocht.”

Ze keken ons nogal vreemd aan en wij vroegen ons af: zijn wij nou zo gek dat we bedenktijd vragen? Ik keek Linda aan en ik zag aan haar dat we er hetzelfde over dachten. Ik probeerde het nogmaals, maar bedenktijd vonden ze geen goed plan, zelfs geen week. Ik kreeg het gevoel alsof we alleen al door dit te noemen een overtreding begingen.

Dit zijn belangrijke momenten in je leven waarin beslissingen genomen worden die je verdere bestaan beïnvloeden en van ons werd verwacht direct in te stemmen met zoiets ingrijpends. Bij zulke beslissingen is het normaal dat je eerst alle opties overweegt alvorens een beslissing te nemen, maar hierbij werd ons geen keuze geboden. Er werd ons zelfs voorgehouden dat die keuze er niet was: hier moet geopereerd worden...

Linda en ik voelden elkaar goed aan en samen hielden we stand. Uiteindelijk, met duidelijke tegenzin van de artsen, kregen we gelegenheid om even in de wachtkamer alles tot ons door te laten dringen. Als we er samen over gesproken hadden, dan konden we aan de balie terecht om de operatie in te plannen.

Verdoofd liepen we naar buiten. Dit overviel ons. “Ze doen net alsof het niets voorstelt”, zei ik.

We waren opstandig. Eigenlijk waren we gewoon boos. Zo ga je toch niet met patiënten om! Waarom telde de mening van Apeldoorn niet meer mee? Daar was een massa onderzoek gedaan en zij hadden het over bestraling gehad. Het maakte nogal een verschil in onze oren. Deze mannen hadden de scans en rapporten niet eens bestudeerd en concludeerden aan de hand van een minuutje voelen dat er een gigantische operatie

Dat gezegd hebbende, wilde ze nu Linda zelf spreken, want Linda moest haar persoonlijk uitdrukkelijk om hulp vragen. Ik vertelde Linda wat ik had gehoord, maar ze zat daar niet mee, al las ik de verbazing op haar gezicht, en dus gaf ik haar de telefoon.

Nu moest er nog één ding afgewacht worden, zei Maria, en dat was of Dottore toestemming kreeg van zijn ‘superieuren’ om Linda op deze manier te gaan behandelen. Dat zouden we horen zodra we, over enkele dagen al, bij Maria waren.

Gedurende de maand december was de pijn zeer hevig geworden, waartegen paracetamol, zelfs in hoge doseringen, niet was opgewassen. Ze kon amper nog slapen, want de pijnlijke plek was zich aan het uitbreiden. Ze zei dat het aanvoelde alsof er zich, ergens bij haar stuitje, een heel groot ei bevond dat uit haar lichaam stak. Ik mocht haar daar niet eens meer aanraken en eigenlijk hoefde ik maar te wijzen naar die plek of ze ging al door de grond van de pijn.

Ik besteedde veel tijd om haar te behandelen, maar moest daarbij telkens van tactiek veranderen omdat ze steeds minder verdroeg. De pijnlijke plek zelf masseren, was verboden en dus moest ik wat anders verzinnen. Ik merkte verbaasd dat als ik heel voorzichtig mijn handen stil op de pijnlijke plek legde, of ze er vlak boven hield, de pijn ook minder werd. Merkwaardig.

Zo werd ik er en passant wel toe aangezet mijn magnetische gaven te ontdekken.

Omdat Linda niet kon slapen, begon ze ’s nachts te ‘ijsberen’. Ik had dat eerst niet door, omdat ik zelf wel kon slapen. Ik werd nog niet elke keer wakker als zij het bed uit ging, al begon mijn ‘moederinstinct’ zich al aardig te ontwikkelen. Ik denk niet dat ze dit al vaak had gedaan, maar op een nacht werd ik stevig met mijn neus op de feiten gedrukt.

Ik merkte dat ze niet meer naast me lag. Ik vond haar beneden, heen en weer lopend in de kamer waar het door en door koud was. Ze vertelde dat ze niet kon liggen, maar wel

kon lopen. Ze was al een paar uur aan het lopen. “Ik heb al een heel pad uitgesleten in het tapijt.” Haar stem was toonloos.

Het bleek dat ze dit al een paar nachten deed, omdat ze niet kon slapen. De manier waarop ze liep, zag er pijnlijk vermoeid uit. Ik werd alleen van het kijken al doodmoe en voelde mijn hart samenknijpen bij het zien van dit tafereel, terwijl mijn nuchtere verstand ogenschijnlijk onaangedaan observeerde. Dit bestond niet, dit gebeurde niet echt.

Dat de kamer koud was, vond ze niet erg. “Warmte verergert de pijn”, vertelde ze. Ik ging op mijn knieën zitten en voelde aan haar benen toen ze bij me kwam. Die waren ijskoud. Ze was tot op het bot verkleumd. Ik stond op, trok haar tegen me aan en hield een heel zielig vriendinnetje in mijn armen, koud van buiten... maar vooral vanbinnen, dat zich totaal geen raad meer wist.

“Zou je niet een tijdje mee naar boven komen?” vroeg ik. “Je bent ijskoud. Dat kan nooit goed voor je zijn.”

Misschien voelde ze door mijn warmte hoe koud en hoe moe ze was, maar ze voelde zich zo ellendig dat ze helemaal naar binnen vluchtte, achter een dikke muur. Eigenlijk schreeuwde ze om aandacht, maar ze zei het tegenovergestelde. Een aanraking en een paar woorden waren genoeg. Ze ging mee naar boven. Ik wilde een kruik pakken, maar dat wees ze af. Ze nam een paracetamol en in bed mocht ik haar heel voorzichtig verwarmen met mijn lichaam, want alles deed pijn of was te veel. Het was inmiddels vroeg in de morgen, maar ons dag-en-nachtritme stelde de laatste tijd toch al niets meer voor. Ik was er aan gewend geraakt op de raarste tijden van de dag en de nacht in actie te moeten komen. Deze nacht was ze dusdanig vermoeid geraakt dat ze, in combinatie met de paracetamol, weer even kon slapen.

Dit was weer zo'n moment dat ik me bewust van werd van... ja... van wat eigenlijk? Het leek wel een horror.

Voorals 's nachts was haar pijn zo hevig. Overdag was er meer afleiding, kon ze mensen bellen, soms wat doen, maar

bovenal... het was licht. Daglicht was voor haar altijd al belangrijk, maar nu leek het van levensbelang. Waarom toch?

Ik had al vaker voorgesteld een warme kruik tegen de zere plek te leggen, maar daar wilde ze eerst niet aan. Het idee alleen al van een heet ding tegen die gevoelige plek! Maar ik hield aan en uiteindelijk wilde ze het dan toch proberen.

Na wat experimenteren kreeg het haar goedkeuring. De eerste keer leek het wel een wondermiddel, zo goed werkte het tegen de pijn. De tweede nacht probeerde ik hetzelfde te doen als de nacht ervoor. Het wondermiddel van gisteren gaf nu hooguit wat verlichting. Uiteindelijk vielen we uitgeput in slaap om na een uur weer wakker te worden. Ze had weer zoveel pijn dat ze uit bed ging.

Ze ging naar de computerkamer. Hier stonden ook haar schoolspullen. Ik ging in de kamer ernaast wat rommelen. Ik hoorde haar bezig met haar spullen, soms hoorde ik haar iets verscheuren. Het was half drie in de nacht.

Zo kwamen we weer een aantal uren verder die nacht. Tegen zessen was ze zo moe dat ze wilde proberen met nieuwe paracetamol te slapen. Als ze daarna wakker werd, was de dag begonnen en was het gelukkig weer licht.